

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ เป็นการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านจากการอ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าต่างชนิดกันของนักเรียนที่มีระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปผลของการศึกษาได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการอ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า 3 แบบ ได้แก่ แบบเรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง แบบคำถามเชิงอรรถ และแบบไม่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านระดับสูง ปานกลางและต่ำ จากการอ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบเรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง แบบคำถามเชิงอรรถ และแบบไม่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบเรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง แบบคำถามเชิงอรรถ และแบบไม่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า กับระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านสูง ปานกลางและต่ำ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการอ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบเรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง แบบคำถามเชิงอรรถ และแบบไม่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแตกต่างกัน
2. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านสูง ปานกลาง และต่ำ ที่อ่านจากหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบเรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง แบบคำถามเชิงอรรถ และแบบไม่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแตกต่างกัน
3. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบ

เรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง แบบคำถามเชิงอรรถ และแบบไม่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอด
ล่วงหน้า กับระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนพุทธรังสิพิบูล ตำบลลาดขวาง อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 7 ห้องเรียน นักเรียนทั้งสิ้น 283 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนพุทธรังสิพิบูล ตำบลลาดขวาง อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีขั้นตอนการดำเนินการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 นักเรียนทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมด จำนวน 283 คน ทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่าน ของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านสูง ปานกลางและต่ำ โดยคิดคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไปเป็นกลุ่มสูง ระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 26-74 เป็นกลุ่มปานกลาง และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาเป็นกลุ่มต่ำ

2.2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จากนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มที่ได้ในข้อ 2.1 คือ กลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำ โดยสุ่มออกมากลุ่มละ 40 คน รวมจำนวนนักเรียนที่ได้ทั้งหมด 120 คน

2.3 นำกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากข้อ 2.2 มาสุ่มอย่างง่ายเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านสูง ปานกลาง และต่ำ กลุ่มละเท่า ๆ กัน จากนั้นจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทั้ง 4 กลุ่ม สุ่มเข้ากลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ดังนี้

2.3.1 กลุ่มทดลอง 1 จำนวน 30 คน อ่านจากหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบเรื่องย่อ

2.3.2 กลุ่มทดลอง 2 จำนวน 30 คน อ่านจากหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบบอกโครงเรื่อง

2.3.3 กลุ่มทดลอง 3 จำนวน 30 คน อ่านจากหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบคำถามเชิงอรรถ

2.3.4 กลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน อ่านจากหนังสือการ์ตูนที่ไม่ใช้สิ่งช่วย

จัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 หนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบเรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง แบบคำถามเชิงอรรถ และแบบไม่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า

3.2 แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ใช้แบบทดสอบมาตรฐานวิชาภาษาไทย ด้านความเข้าใจในการอ่านระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของ สำนักทดสอบทางวิชาการและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3.3 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านจากหนังสือการ์ตูนในข้อ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 3 ชุด ๆ ละ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 ข้อ

4. การดำเนินการทดลอง การทดลองครั้งนี้จัดกระทำพร้อมกันทั้ง 4 กลุ่ม ในวันและเวลาเดียวกัน โดยใช้เวลา 3 วัน ๆ ละ 50 นาที คอหนังสือการ์ตูน 1 เรื่อง แต่ละกลุ่มจะมีผู้ควบคุมกลุ่มละ 1 คน ดังนี้

4.1 ชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงจุดประสงค์ในการอ่าน วิธีการอ่านหนังสือการ์ตูนและ การทำแบบทดสอบ

4.2 ดำเนินการทดลอง โดยกำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านหนังสือการ์ตูนดังนี้

4.2.1 กลุ่มทดลอง 1 อ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบเรื่องย่อ

4.2.2 กลุ่มทดลอง 2 อ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบบอกโครงเรื่อง

4.2.3 กลุ่มทดลอง 3 อ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบคำถามเชิงอรรถ

4.2.4 กลุ่มควบคุม อ่านหนังสือการ์ตูนที่ไม่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า

4.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านหนังสือการ์ตูนโดยใช้เวลาในการอ่าน 20 นาที แล้ว ทำแบบทดสอบทันที ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 12 นาที

4.4 นำกระดาษคำตอบของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาตรวจให้คะแนนดังนี้ ข้อ ที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน

4.5 นำคะแนนของแต่ละคนที่ตอบแบบทดสอบทั้งสามเรื่อง แล้วนำคะแนนรวมของแต่ละที่ได้มาวิเคราะห์ผลทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน
2. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบองค์ประกอบเดียว
3. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสององค์ประกอบ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลจากการทดสอบคะแนนความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการอ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบเรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง แบบคำถามเชิงอรรถ และแบบไม่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ผลจากการทดสอบคะแนนความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านสูง ปานกลาง และต่ำ ที่อ่านจากหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบเรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง แบบคำถามเชิงอรรถ และแบบไม่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบเรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง แบบคำถามเชิงอรรถ และแบบไม่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า กับระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่าน

อภิปรายผล

1. ในการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าสามแบบ คือ แบบเรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง และแบบคำถามเชิงอรรถ ผลการทดลองปรากฏว่า หนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแต่ละแบบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือไม่มีความแตกต่างกันในทั้งสามกลุ่ม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าสิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าทั้งสามแบบไม่มีผลทำให้คะแนนความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนต่างกัน เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะอาจมาจากประสบการณ์เดิมของนักเรียน เนื้อหาในหนังสือการ์ตูนจะเป็นเรื่องที่นักเรียนมี

ประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเหล่านั้นมาแล้ว และบางคนอาจไม่มีประสบการณ์มาเลย ซึ่ง ลูคัส (Lucas, 1972, p. 3390-A) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์เดิมของนักเรียนไว้ว่า ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนจะส่งผลมาถึงความรู้ที่ได้รับใหม่ เป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านไม่แตกต่างกัน ซึ่ง เอื้อมพร จตุรธารง (เอื้อมพร จตุรธารง, 2521, หน้า 63) ได้สนับสนุนความคิดดังกล่าวที่กล่าวว่า โดยได้กล่าวว่า ประสบการณ์เดิมของนักเรียนก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความเข้าใจในการอ่านไม่แตกต่างกัน และลักษณะของหนังสือการ์ตูน ก็อาจจะเป็นไปได้ว่า เนื้อหาภายในของหนังสือการ์ตูนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนี้ได้จัดเนื้อหาไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะภาพการ์ตูนเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย มีภาพและคำบรรยายประกอบอย่างสมบูรณ์แล้ว และลักษณะเนื้อหาภายในมีการจัดลำดับไว้อย่างดี มีการแยกแยะระหว่างความคิดรวบยอดใหญ่และย่อยของเนื้อเรื่องอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นที่จะต้องใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าประกอบด้วยก็ได้ การใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าในลักษณะต่าง ๆ จึงไม่ส่งผลต่อคะแนนความเข้าใจในการอ่านให้แตกต่างกัน

2. ในการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านสูง ปานกลาง และต่ำ ทั้งสามระดับ พบว่า ให้ผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือนักเรียนที่มีระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านสูงมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือกลุ่มปานกลางและกลุ่มต่ำจะมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่าคะแนนความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนขึ้นอยู่กับระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่าน เนื่องจากสาเหตุที่ว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านสูงนั้นมีความสามารถทางภาษาสูงอยู่แล้ว เมื่ออ่านหนังสือการ์ตูนก็จะสามารถจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องได้โดยอัตโนมัติ ฉะนั้นไม่ว่าจะอ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าวิธีใดก็ตามจึงให้ผลที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งออซูเบลและฟิตเซอร์อัลด์ (Ausubel & Fitzgerald, 1962, pp. 243-249) ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับระดับความสามารถทางภาษาไว้ว่า นักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาดำเนินมีความสามารถในการจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องต่ำ ขณะที่กลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาสูง จะสามารถจัดความคิดรวบยอดได้อย่างอัตโนมัติ ดังนั้นเด็กที่มีความสามารถทางภาษาดำเนินต้องการเครื่องช่วยในการจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องในการอ่าน หรือการศึกษาข้อความที่มีรายละเอียดมาก ๆ

3. การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าสามแบบ คือ แบบเรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง แบบคำถามเชิงอรรถ และแบบไม่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า กับนักเรียนที่มีระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านต่างกันั้น พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ

หนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าสามแบบ คือ แบบเรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง และแบบคำถามเชิงอรรถ ไม่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่าน แต่เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยจะพบว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาสูง ปานกลางและต่ำจะมีคะแนนเฉลี่ยจากการใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบเรื่องย่อสูงกว่าแบบบอกโครงเรื่อง และแบบคำถามเชิงอรรถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโปรเจอร์ (Proger & others, 1970, pp. 28-33) ที่พบว่า การนำเรื่องแบบเรื่องย่อจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าแบบอื่น ซึ่งได้ให้เหตุผลไว้ว่า การนำเรื่องแบบเรื่องย่อเป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้อ่านได้รับรู้เกี่ยวกับความคิดรวบยอดของเรื่องมากกว่าการนำเรื่องแบบอื่น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าและวิจัยในครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ถึงแม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะพบว่าการใช้ความเข้าใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนที่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าสามแบบ คือ แบบเรื่องย่อ แบบบอกโครงเรื่อง และแบบคำถามเชิงอรรถหรือไม่ใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า จะไม่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนแตกต่างกันก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยจะพบว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาสูง ปานกลางและต่ำจะมีคะแนนเฉลี่ยจากการใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบเรื่องย่อสูงกว่าแบบบอกโครงเรื่อง และแบบคำถามเชิงอรรถ ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนโดยใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าแบบเรื่องย่อ จะช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบเนื้อหาอย่างกว้างๆ ก่อนการเรียนเนื้อหา นั้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 นำการใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดแบบอื่นๆ เช่นการเปรียบเทียบ แบบเติมคำในช่องว่าง แบบบอกที่มาของเรื่อง เป็นต้น ไปทดลองใช้ในการสอนในวิชาอื่นและระดับชั้นอื่นๆ โดยอาจจะศึกษาโดยเสนอสิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดแบบเสนอไว้ระหว่างการสอน หรือเสนอไว้ท้ายการสอนก็ได้

2.2 นำวิธีการใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าไปใช้กับสื่ออื่น ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดการสอน วิดีโอเทป วิทยุเทป เป็นต้น ว่าแบบใดจะมีความเหมาะสมและส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด